

Modroslovje pod mavrico

Mami oslici in očetu oslu se je rodila hči. Imela je puhasto dlako in velike oči. Pravi angelček. »Imenitno hčerko imava. Gotovo bo pridna in poslušna, ker ima tako dolga ušesa,« je rekel oče ljo. »Da bi le bila zdrava,« je mama lja ljubeče pokimala z glavo. Oslička lčka je lepo rasla in bila zdrava: da bi bila pridna, to pa ne! Bila je tako navihana, da je njenemu pohlevnemu očku velikokrat vzelo sapo: »la, tristo kosmatih, sama porednost te je! Pusti petelinov rep pri miru! Petelin je zelo pomembna oseba in koristno službo opravlja.« »Kakšno službo pa? Saj ne nosi jajc kot tetke putke!« je jezikala lčka in še naprej stegovala zobe po petelinovem repu. »On je narodni buditelj. Pred svitom vstane in nas budi. Če bi njega ne bilo, bi še sonce kdaj zaspalo in vse bi bilo noč in dan črno.« »Kuža Muri je tudi črn: noč in dan. Kaj je pri tem narobe ...?« »Pusti petelinov rep, sem rekel! ... Ko ni sonca, je tema in je noč. Šele sonce naredi dan ...« »A res? Jaz tudi znam to. Če zaprem oči, tako, je črna noč ... Če jih odprem, pa je jutro,« je žlobudrala lčka. »Ih ih ih - saj ni neumno, kar govori naša punčka!« se je hihitala oslica lja. »Seveda je neumno! - Joj, kako ste mame slepe ... No, lčka, pa če je noč, ko odpreš oči? Se potem zdani?!« je potrpežljivo poučeval sivi osel svojo hčer. »Če je noč, prižgem luč. Potem odprem še oči - pa je dan!« »Ih ih ih, kako je pametna naša lčka ...!« se je rezgetala mama lja. Osel ljo si je od obupa in sramu pokrtil obraz z ušesi. »Kot da ni dovolj lčkino modro-oslovje. Zdaj si še ti, lja, postala čisto otročja in ji daješ potuho!« je prhal stari ljo na mamo in jezno cepetal s kopitom.

Takrat pa je prekipelo petelinu Krikiju. »Krikiriki! Zavrela mi je kri. Ti oslica porednica! Boš pustila moj rep na miru?!« »Tvoj rep me ne briga, sama imam še daljšega od tvojega,« mu je odvrnila lčka. »Rada pa bi odkrila, kje skrivaš svoje zadnje noge.« »Zadnje noge! Kakšne noge?« »Jaz, moji starši in vse živali imamo štiri noge. Torej bi jih moral imeti tudi ti, če bi bil normalen.« »Če bi bil normalen ...? Jaz da nisem normalen? Tristo deževnikov z dežniki! Kakšna neumnost!« je bil užaljen petelin Kriki. »Ptice in ljudje smo višja bitja, zato nam zadošča le en par nog. Kje živiš, da take neumne klatiš!« »Višja bitja? In kaj so potem glista in polž in kača?« je na glas razmišljala oslička lčka. »Ker sploh nimajo nog, so torej najvišja? So torej vesoljčki?!« Petelin bi skoraj padel v nezavest. Taka predrznost. Potem je odfrfotal na streho domače hiše in od besa - zalajal! »Kaj je zdaj to?!« so prihiteli na dvorišče ljudje. »Petelin na strehi je znorel: laja hov-hov.« »Kaj je

narobe, če zna človek še kak tuj jezik?!« je zinila lčka, ki ji jezik res ni nikoli dal miru. »Zdaj nas še oslica uči pameti!« so se razburjali ljudje in se prijemali za glavo.

Domači otroci so tedaj zagnali vik in krik: »Tudi mi znamo jezike!« in so začeli veselo preizkušati vse jezike z domačega dvorišča. Ta je muu- mukal, oni koko- kokodakal, najmanjša je gaga- gagala. Prihiteli so še drugi iz sosedstva in vsak je pokazal, kaj zna: rezgetali, rigali, kikirikali, mijavkali, lajali, meketali, cvilili, čivkali so na sto načinov. Vsi, živali in otroci, so se imenitno razumeli in se igrali med sabo. »Mularija, kaj si ne izmislijo!« so se jezili odrasli. »la ja!« je pokimal osel Ijo. »Jezikov se je lahko naučiti. Težje je pridobiti dobre lastnosti. Tisti, ki muka, naj daje še mleko, tisti, ki laja, naj čuva hišo, kdor mijavka, naj lovi miši, kdor kikirika, naj bo buditelj, če kdo rezgeta, naj nosi sedlo ali vleče kočijo, vsak, ki kokodajsa, naj nosi še jajca.« Pa je bila spet tam blizu oslička lčka in je izrekla misel, ki je potem prišla v vse učene knjige sveta. Tako je povedala: »Odrasli naj pridno delajo, mladiči in otroci naj se veselo igrajo. Ko bodo otroci nekoč odrasli, bodo marljivi in koristni. Ko pa bodo starejši nekoč spet otročji, jim tega nihče ne bo zameril. Ja. la.« »Tako je, hrr-oink, hrr-oink,« ji je pritrdila mala Minka, ki je tam blizu čofotala kot prašiček po blatni luži. Na nebu se je sonce ob tem do solz nasmejalo in čez dvorišče se je razpela mavrica.

Naloge:

1. V zgodbici najdemo zapise mnogih živalskih glasov. Podčrtaj jih in ugotovi, katerim živalim pripadajo. S sošolko oz. sošolcem se pogovarjaj o naslednjih vprašanjih:

- Kakšen je odnos med oslico lčko in njenimi starši?
- Kakšna razprava se razvije med lčko in petelinom Krikijem o številu nog in pomenu "višjih bitij"?
- Katero pomembno spoznanje deli oslička lčka ob koncu besedila z drugimi živalmi in odraslimi?

2. V besedilu je skritih nekaj **frazemov** – besednih zvez s prenesenim pomenom. Ugotovi, kaj pomenijo naslednji frazemi. Odgovore preveri s pomočjo spletnega slovarja **fran.si**, ki zajema tudi frazeološki slovar (vtipkati je treba le glavno besedo frazema, npr. sapa). Frazemi:

• nekomu je vzelo sapo	• neumne klatiti
• nekomu prekipi	• jezik ji ni dal miru
• zavrela mi je kri	• zagnati vik in krik

3. Napiši kratko zgodbo o enem dnevu iz življenja oslice lčke in njenih živalskih prijateljev na dvorišču.